

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, 1858.

ΤΟΜΟΣ Θ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 202.

ΣΕΙΣΜΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΟΥ.

—402—

Η 9 Φεβρουαρίου, πρώτη Κυριακή τῆς μεγάλῃς τεσσαρακοστῆς, ἀνέτειλεν ἀποφρὰς ἐν Κορίνθῳ. Ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦτο πυκνὴ καὶ βροεῖα, καὶ κάλυμμα νεφελῶδες ἐπιπροσθεῖν, ἀπέτρεπε τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου τοῦ νὰ ζωογονήσῃ τὴν γῆν· ἡ φύσις ἐσίγα, καὶ πᾶσα πνοὴ ἀνέμου ἐξέλιπεν. Αὐτὰ δὲ ταῦτα συνέβαινον καὶ εἰς τὰ πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς τῆς Κορίνθου χωρία, τὰ Ἐξαρμίλια, τὸ Καλαμαχίον κτλ. Οἱ κάτοικοι τῶν Ἐξαμιλίων καὶ τοῦ Καλαμαχίου, ὡς καὶ οἱ ἐν Κεγχρεαῖς ποιμένες καὶ τινες τῶν Κορινθίων, ἔτι ἀπὸ τῆς 9 ὥρας Π. Μ. ἤκουον ἀλλεπαλλήλους μυκηθμούς, οὓς ἤρουν κανονίῳ ἐκ Πειραιῶς προερχομένους ὑπαλάμβανον· οἱ βροεῖς οὗτοι τῆς γῆς γογγυσμοὶ ἀνήγγελλον πρὸ δύο ὥρων ὅτι γενήσεται τι μέγα καὶ φοβερόν. Καὶ ἀληθῶς, μικρὸν πρὸ τῆς 11 ὥρας Π. Μ. ἠκούσθη βόμβος βαρυρχῆς, ὃν παρηκολούθησεν εὐθύς ὁ τρομερὸς ἐκείνος τοῦ ἐδάφους κλόνος, ὁ ἐπενεγὼν τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως Κορίνθου, τῶν Ἐξαμιλίων, τοῦ Καλαμαχίου, τῆς Κουρτέσης, καὶ τῶν χωρίων Παργιάλι, Ἀζίζι καὶ Νεοχωρίου. Κατὰ τὴν φοβεράν ταύτην ὥραν οἱ μὲν, ἄνω καὶ κάτω βιβνόντες καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ σταθῶσιν, ἐπικτον χαμαὶ, οἱ δὲ καθήμενοι δὲν ἐδύ-

ναντο νὰ ἐγερθῶσι. Τὸν φρικῶδη τοῦτον κλόνον μέγα· διεδέχθη πάταγος, ὁ πάταγος τῶν καταπιπτουσῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν ἐκ τοῦ φρουρίου ἀποκοπέντων καὶ κατακυλισθέντων λίθων, ἐξ ὧν νέφος πυκνότατον κονιοροῦ ἀνεγερθὲν κατακάλυψε πᾶσαν τὴν πόλιν καὶ αὐτὸν τὸν Ἀκροκόρινθον. Τρομερὸν ἦτο τότε τὸ θέαμα· οἱ μὲν, καταχθόντες ὑπὸ ἐρείπια, ἐστέναζον καὶ ἐζήτουν βοήθειαν ἢ ἐκαινο δλίως νεκροί, οἱ δὲ αἵροντες τὰς χεῖρας πρὸς οὐρανὸν ἐπεκλοῦντο τὴν θεὸν ἀντίληψιν, καὶ ἄλλοι κατεγίνοντο νὰ σώσωσι τοὺς ὑπὸ τὰ ἐρείπια συγγενεῖς καὶ φίλους. Οἱ ἱερεῖς, παρηκολουθούμενοι ὑπὸ παιδίων θρηνοῦντων, ἔβαλλον μετὰ δακρύων τὸ *Κύριε ἐλέησον*, καὶ αἱ μητέρες περιεπτύσσοντο τὰ νεκρὰ ἢ τετρακυματισμένα τέκνα τῶν· οἱ ἵπποι ἀρηνιάσαντες ἔτρεχον τῇδε κακεισε ἐξηγριωμένοι καὶ χρεματίζοντες· οἱ κύνες ὠρύοντο, καὶ τὰ λοιπὰ κατοικίδια ζῶα φαύγοντα τὴν καταστροφὴν ἐκρύβαν ἐπὶ τινες ἡμέρας· ἐν γένει δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐβλεπέ τις· εἰμὴ τὴν μὲν φύσιν ὠδίνουσαν, ἀνθρώπους δὲ καὶ ζῶα ζητοῦντας σωτηρίαν ἐπὶ γῆς κυμανομένους καὶ ὑπὸ οὐρανὸν ἀπειλοῦντα αὐτοὺς μετ' ὧρας δριμύτατον.

Οἱ ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντες εἰσὶν ὀγδοήκοντα ἑξ· ἐννέα πρὸς τοῖς δέκα εὐρέθησαν νεκροὶ ὑπὸ τὰ ἐρείπια· ἐν μὲν Κορίνθῳ ὅκτω, ἐν δὲ Καλαμαχίῳ τέσσαρες, ἐν τινι σπηλαίῳ πλησίον τῶν Ἐξαμιλίων τρεῖς, ἐν Παργιαλίῳ τρεῖς, καὶ ἐν Ἀζίζι εἰς. Ἐκ τῶν καιρίως δὲ τραυματισθέντων, ὅκτω ἔφερον κατάγματα, ἐξ ὧν δύο ἀπεβίωσαν ὁ μὲν εἰς ἐν Ἀργεῖ, ὁ δ' ἐν τῷ χωρίῳ Ξυλοκερίῃ· οἱ τραυματισθέν-

τες εἰσι τριάκοντα δύο, ἐξ ὧν εἴκοσι καὶ εἰς κατὰ τὴν κεφαλὴν. Ἀπέθανον δὲ ἐξ αὐτῶν δύο, ὁ μὲν ὑπέργρητος, ὁ δ' ἄλλος καχεκτικός· οἱ παθόντες μόνον συνθλάσεις εἰσὶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι, οἱ μὲν καθ' ὅλον τὸ σῶμα, οἱ δὲ εἰς διάφορα μέρη τοῦτου, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐπαθον βλάβας ἀσημάτων· ἀλλ' ἐκ τούτων οἱ μὲν δὲν εἶχον χρᾶιν διαρκούς θεραπείας, ἄλλοι δὲ ἀνεχώρησαν. Ὁ Ἐπαρχος Κορινθίαις ἐστερήθη τῆς τελευταίας φάλαγγος τοῦ δεξιῦ αὐτοῦ ἀντίχειρος, καὶ γυνὴ τις θέλει μείνει χωλὴ τὸν ἀριστερὸν πόδα. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων ἐμοῦ αὐτοῦ κατέπεσεν ὀλόκληρος καπνοδόχη, δὲν ἐπαθον ὅμως τὴν ἐλαχίστην βλάβην. Οὕτω οἱ Κορίνθιοι ὑπὸ φόβῳ κτεχόμενοι, ἐπέλαϊον νυχθημερόν πρὸς κακουχίας καὶ τὴν κλονουμένην γῆν ἀπὸ τῆς 9 Φεβρουαρίου μέχρι τέλους Μαρτίου, ὅτε οἱ σπασμοὶ καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτοὺς βόμβοι ἠλαττώθησαν ἐπισπῆσθαι. Καὶ ταῦτα περὶ τῆς Κορίνθου, καὶ τῶν τυχλιπύρων πολιτῶν αὐτῆς προσδοκῶντων ἀποκτανέσθαι εἰς τὴν νέαν Κόρινθον. Οὕτω λοιπὸν ἡ τὸ 1438 π. Χ. ὑπὸ Σισύφου κτισθεῖσα, καὶ Ἐρῶν κληθεῖσα πόλις, ἡ τὸ 146 π. Χ. ὑπὸ Λουκίου Μουμίου πυρποληθεῖσα καὶ ὑπὸ Ἰουλίου Καίσαρος ἀνεγερθεῖσα, ἡ τὸ 1458 μ. Χ. ὑπὸ Μαχμούτ τοῦ Β' κυριαυθεῖσα, καὶ ὑπὸ τῶν Βενετῶν κατακτηθεῖσα τὸ 1697, ἡ τὴν 3 Ἰουλίου 1715 ὑπὸ τοῦ μεγάλου Βαζύρου κυριαυθεῖσα, καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τὸ 1822 ἐλευθερωθεῖσα Κόρινθος, ἐγκαταλείπεται σήμερον ὑπὸ τῶν Κορινθίων, ὡς ἀνατραπέσθαι ὅλη ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ τῆς 9 Φεβρουαρίου 1858· μεταφέρονται δὲ οἱ κάτοικοι εἰς πλησιόχωρον ἄλλην ἐυλιμενον θέσιν, ἥτις εἶθε ποτὲ γίνοιτο ἐρᾶμιλλος τῆς ἀρχαίας ἐκείνης Κορίνθου κατὰ τὴν λαμπρότητα καὶ τὸν πλοῦτον! Φέρε δὲ εἰπώμεν ἤδη καὶ ἀλίγα τινὰ περὶ τοῦ σεισμοῦ.

Α' — Ἀν πάσαι ποτὲ συνέβη σεισμοὶ ἐν τῇ Κορίνθῳ καὶ ὅποια τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ.

Ἐξετάζοντες ἱστορικῶς ἀπὸ τῆς κτίσεως τῆς Κορίνθου μέχρι σήμερον, οὐδαμῶς εὐρίσκουμεν ἀναφερομένην φυσικὴν τινὰ καταστροφὴν αὐτῆς, ἐνῷ εἰς τὰς πρὸς δυσμὰς μέχρι Πατρῶν κειμένης πόλεως συνέβησαν κατὰ Στράβωνα καὶ Πλυντιανὴν, χηταστροφαὶ πόλεων ὑπὸ σεισμοῦ καὶ πλημμύρας. «Ἐξάρθεν γὰρ ὑπὸ σεισμοῦ τὸ πέλαγος, κατέκλυσε καὶ αὐτὴν (τὴν Ἐλίαν) καὶ τὸ Ἰερόν Ἐλικωνεῖου Ποσειδῶνος» (Στράβ. Βιβ. Η'. 2). «Τὴν δὲ τοῦ Αἰγιάλειου ἐν τῷ πεδίῳ πόλιν Δημήτριος καθελὼν ὁ Ἀντιγόνης τῇ πάλιν ποτὲ ἀκροπόλει προσώκισε τὴν νῦν πόλιν. Ἐχόντων δὲ ἀσθενῶς ἡδὴ τῶν Σικυωνίων, ἐπιγενόμενος σεισμός, ὀλίγου τὴν πόλιν ἐποίησεν ἀνδρῶν ἔρημον, πολλὰ δὲ σφᾶς καὶ τῶν εἰς ἐπίδειξιν ἀφείλετο, κτλ.» (Πλυντ. Κορινθ. Βιβ. 2. Κεφ. VII). Καὶ εἰς τὴν πρὸς βορρᾶν δὲ αὐτῆς παραλίαν τῆς στερεᾶς, ἀντικρὺ τῆς Κορινθιακῆς παραλίας, φαίνεται ὅτι συνέβη σεισμός καὶ καταποντισμός ἀρχαίας πόλεως, τῆς ὁποίας ἔχνη σώζονται μέχρι σήμερον, οἷον δεξαμεναί, ὁδοί, κλπ· ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων μέχρι σήμερον *Βουλιασμένη* κα-

λεῖται. Προσέτι βορειοανατολικῶς τοῦ Καλαμακίου κείνται θειοῦχα βουνά (περὶ τὴν μίαν ὥραν ἀπέχοντα τούτου) τὰ ὅποια ὑπῆρξαν φαίνεται ἄλλοτε ἡραιστα· πλεῖστα τμήματα ἡραιστῶν λίθων καὶ λάβαι ὑπάρχουσιν εἰς τοὺς πρόποδας αὐτῶν. Εἰς μικρὸν τινα κῶδικα χειρόγραφον τῆς ἐν Ζαχόλῃ Μονῆς τοῦ προφήτου Ἡλίου, ἐστὶ γεγραμμένον διὰ χειρὸς μοναχοῦ τινος κλονουμένου Γαβριὴλ ἐκ τοῦ χωρίου Σκρανταπήχου, ὅτι τὴν 9 Φεβρουαρίου 1742 ἐγένετο σεισμός, ἐξ οὗ μέρος τῆς Μονῆς κατέπεσεν, ἐπὶ δὲ καὶ τινες οἰκίαι ἐν Ζαχόλῃ. Ὁ αὐτὸς μοναχὸς γράφει ὅτι ἐκ σεισμοῦ ἐπίσης ἰσχυροῦ συμβάντος τὴν 23 Φεβρουαρίου 1753, κατέβρευσεν ὀλόκληρος ἡ μονὴ καὶ πολλαὶ οἰκίαι ἐν Ζαχόλῃ, καὶ ἐφονεύθησαν ἄνθρωποι καὶ ζῶα ἐν τῇ Μονῇ. Σύμπτωσις τῇ ὄντι περιέργως διὰ τὸν μῆνα Φεβρουαρίου καὶ ἰδίως διὰ τὴν ἡμέραν· δυστυχῶς ὅμως ὁ μοναχὸς δὲν ἀναφέρει οὐδὲν πλέον. Ἐπὶ δὲ τῶν νεωτέρων χρόνων ὑπὸ τῶν γερόντων λέγεται, ὅτι τὸ 1814 συνέβησαν σεισμοὶ ἀναγκάσαντες τοὺς κατοίκους νὰ ζῶσιν ἐντός σπητῶν. Τὸ δὲ 1852, κατὰ τοὺς σεισμοὺς τῶν Θηβῶν, ἐξῆλθον τῶν οἰκιῶν οἱ κάτοικοι τῆς Κορίνθου ἐπὶ ἀρκετὰς ἡμέρας.

Β' — Ὅποια τὰ πρὸ τοῦ σεισμοῦ καὶ μετὰ τὸν σεισμὸν τῆς 9 Φεβρουαρίου ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα.

Οἱ πρὸ τοῦ σεισμοῦ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐπικρατοῦντες ἀνέμοι ἦσαν ΒΑ. καὶ ἐνίοτε νότιοι, ἡ ἀτμοσφαῖρα νεφελώδης τὸ πλεῖστον, ἀλλ' ἀνεύστραπῶν, βροντῶν ἢ βροχῆς, τὰ ὅρη χιονοσκεπῆ, αἱ πεδιάδες ἐκαλύπτοντο καθ' ἐκάστην πρωΐαν ὑπὸ παγετοῦ, τὸ ψῦχος δριμύ, καὶ ὡς μέση θερμοκρασία ἦν ὁ 3° Ρ. Μετὰ τὸν σεισμὸν δὲ τῆς 9 μέχρι τῆς 19 Φεβρουαρίου, τὰ ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα ἐξηκολούθουν σχεδὸν τὰ αὐτὰ, οἷον ἀνεμος ΒΑ. ΒΑ. καὶ ἐνίοτε ΝΑ, ψῦχος δριμύ, ἐπαυξήσαν ἐτι μᾶλλον τὴν 11 καὶ 13 καὶ ἦν καὶ χιών οὐκ ὀλίγη ἐλεύκανε τὸν Ἀκροκόρινθον, καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν· κατὰ πᾶσαν σχεδὸν δαίτην κατέπιπτε βροχὴ, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ μεγάλη ὑπῆρχεν ἡ ἀσασία τῆς ἀτμοσφαιρας. Ἀπὸ δὲ τῆς 19 μέχρι τῆς 23, ὁ καιρὸς ἐβελτιώθη καὶ ἐστερεώθη ὁπωσούν· ὁ ἥλιος ἔρχισεν νὰ παίζῃ ἐπὶ τοῦ στερεώματος, ὅτε μὲν παρουσιαζόμενος, ὅτε δὲ ὀπισθεν τῶν νεφελῶν κρυπτόμενος· οἱ δὲ διαρκῶς πνεύσαντες ΒΑ. ἀνέμοι ἐκαθάρισαν τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς μικρᾶς ταύτης ὑφέσεως, αἴφνης τὴν 7 ὥραν Π. Μ. τῆς 23 Φεβρουαρίου, τὸ θερμόμετρον ἀπὸ 8° Ρ. ὑψοῦται εἰς τὸν 16°, ἀνεμος νότιος θερμὸς καὶ σφοδρὸς ὥσει λαίλαψ ἀνέτρεψε πᾶν τὸ ἰστάμενον καὶ βυθίζον, μικρὸν δὲ πρὸ τῆς 12 Π. Μ. ἠκούσθη βροχὴ βροντῶδης καὶ διαρκῆς, καὶ ἀμέσως ἐφάνη πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἀκροκόρινθου μέλαν νέφος, ὡς στήλη οὐρανομήκης πυκνοῦ καπνοῦ, τὸ ὅποιον ἐρχόμενον βραδέως ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, διήλθεν ἀνωθεν τοῦ Ἀκροκόρινθου, καταβρίψαν ἐπὶ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν βροχὴν πληθύν ἀργιλώδους γῆς. Τὰ ἀτμοσφαιρικὰ τοῦτο φαινόμενον κατέπληξε σφοδρῶς

τοὺς ἐκ τῶν σεισμῶν πεφοβισμένους Κορινθίους· ἀπομακρυνθέντες δὲ τοῦ πληρώδους νέφους ἔρχισαν οἱ ἀπειροὶ τοιοῦτων φαινομένων νὰ χαίρῳσιν, ὑπολαβόντες ἐκρηξὴν τῆν βροχὴν, καὶ τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν σεισμῶν (*). Ἀπὸ δὲ τῆς 23 μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς ὁ καιρὸς ἐβελτιώθη, ἐπικρατήσαντων πάλιν τῶν ΒΑ. ἀνέμων.

Ὁ Μάρτιος παρήλθεν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ΝΑ. καὶ ΒΑ. ἀνέμων, σπανίως δὲ τοῦ βορρᾶ· βροχὴ ἐκρηξάσατο κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ὅτε μὲν ὁ οὐρανὸς ἦτον αἰθριος, ὅτε δὲ νεφελώδης. Ὑπὸ τὰ αὐτὰ ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα παρήλθε καὶ ὁ Ἀπρίλιος, τῆς θερμοκρασίας αὐξηθείσης ἀπὸ τῆς 18.

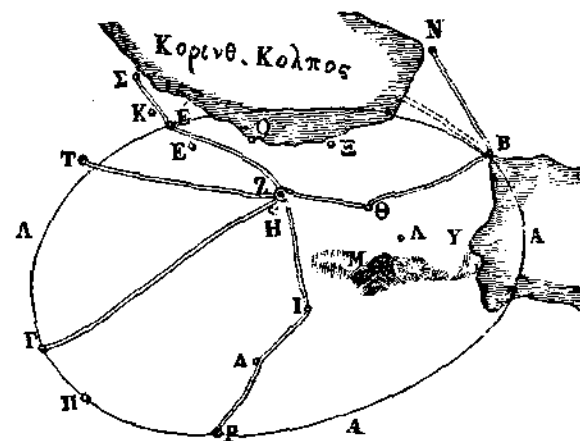
Γ' — Ὅποια ἡ ἔκτασις τοῦ ἐδάφους τὸ ὅποιον ἐκυμαίετο ἐπαισθητῶς ὑπὸ τῶν σεισμῶν.

Τὸ ἔδαφος ἐφ' οὗ ὁ σεισμός τῆς 9 Φεβρουαρίου ἐπενήργησε, καὶ τὸ ὅποιον ἐκλονήθη ἰσχυρῶς τὴν τελευταίαν ἰσως φορὰν κατὰ τὴν 20 Μαΐου περὶ τὴν 2 ὥραν Μ. Μ., ἔχει σχῆμα ἐλλειψώδες, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἐπισυννημένου χωρογραφήματος, ἐχόντος ἐν τῷ μέσῳ σχεδὸν τὸν Ἀκροκόρινθον, ἐξ οὗ ἀρχεται δυτικῶς σειρὰ βουνῶν τῆς Ἑυλοκερζῆς, ὑπὸ φράγγων διακοπτομένη, καὶ μέχρι Κεγχρεῶν παρατεινομένη. Τὸ πλεῖστον τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς ἐλλείψεως ἀποτελεῖται ἐκ πεδιάδος διακοπτομένης ὑπὸ χιμερινῶν ποταμίσκων· ἡ δὲ μεγαλητέρα αὐτῆς διάμετρος εἶναι ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, καὶ ἡ μικρότερη ἀπὸ Μ. πρὸς Β. Καὶ εἰς μὲν τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον αὐτῆς κεῖται τὸ ἐπίνειον Καλαμακίου, εἰς δὲ τὸ δυτικὸν ἡ Κουρτέσα, ἀπέχουσα τοῦ Καλαμακίου πλέον τῶν τεσσάρων ὥρων. Ἐπὶ τοῦ Μ. ἄκρου τῆς μικροτέρας διαμέτρου κεῖται τὸ χωρίον Χιλιμοδίου, ἐπὶ δὲ τοῦ βορείου τὰ χωρία Περγιάλι καὶ Ἀζίζι, ἀπέχοντα τοῦ Χιλιμοδίου τρεῖς ὡς ἑγγιστα ὥρες. Ἡ Κόρινθος ὑπέστη τὴν μεγαλητέραν καταστροφὴν οὐχ ἦτον ὅμως καὶ τὸ ἐκ καλυβῶν τινων συγκείμενον Νεοχώριον. Κατὰ δεύτερον λόγον ἐπαθον τὰ ἐπὶ τῆς περιφέρειας τῆς ἐλλείψεως χωρία Περγιάλι, Ἀζίζι, Κουτουμάτζα, καὶ τὰ ἐντὸς τῆς περιφέρειας Ἐξαμίλια καὶ Ἑυλοκερζῆ. Ἀξίον σημειώσεως ἐστὶν ὅτι τὸ χωρίον Ἄσο, ἀπέχον τοῦ Περγιαλίου ὥσει ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας, τὰ χωρία Κλεωναί, ἀπέχοντα τοῦ Χιλιμοδίου ὡσαύτως καὶ τὰ λοιπὰ ἄλλα χωρία, ἔξω τῆς περιφέρειας κείμενα, ἐσεισθήσαν μὲν ἀλλ' ἔμειναν ἀπρόσβλητα.

Δ' — Ὅποια ἡ μορφή τῶν σεισμῶν, ἡ διεύθυνσις καὶ ἡ ἔκτασις αὐτῶν.

Ἐκ τοῦ σεισμοῦ τῆς 11 ὥρας Π. Μ. τῆς 9 Φεβρουαρίου, τὸ ἐλλειψοειδὲς ἔδαφος ἀνορθώθεν ἐλαφρῶς ἐκλονήθη ἰσχυρῶς, καὶ ἐξ αὐτοῦ ὡς ἀπὸ κέν-

τρον, μετεφέρθη ἐν ῥιπῇ ὀρθαλμοῦ ὁ κλόνος καὶ εἰς ἄλλα μέρη ἢ ἐξ ἀνατολῶν πρὸς Δ. κινήσεις τοῦ ἐδάφους, καὶ ἡ ἐπάνοδος τοῦ ὑπῆρξε κραταιὰ καὶ ταχυτάτη. Τὰς δύο ταύτας κινήσεις διεδέχθησαν μικραὶ καὶ συνεχεῖς δονήσεις, ἐν εἰδὲς τρόμου, διαρκέσαντος οὕτω τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου σεισμοῦ πλέον τῶν δέκα δευτερολέπτων. Αἱ οἰκοδομαὶ κατέρρευσαν κατὰ τὰς δονήσεις ἀπολέσασαι τὴν ἰσορροπίαν αὐτῶν, καὶ μὴ προφθάσασαι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν θέσιν τῶν μετὰ τοῦ ἐδάφους, τῶν δύο πρώτων κινήσεων ταχυτάτων οὓων, ὡς εἶπον. Τὴν ἐξ Α. πρὸς Δ. πρώτην κίνησιν ἡσθάνθημεν ἅπαντες, καὶ ἡ φορὰ τῶν κατακρημνισθεισῶν οἰκιῶν ἐδείκνυε καὶ δεικνύει τοῦτο ἄχρι σήμερον, ἂν καὶ οἱ σεισμοὶ κατόπιν ἐλάβον διαφόρους διευθύνσεις, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται. Εἰς τὰ πρὸς δυσμὰς μέρη ὁ σεισμός παρετάθη πλεῖστον, καὶ ἦτον ἐπαισθητότερος εἰς τὴν Ἀργολίδα, Τρίπολιν, Γορτυνίαν, Ἡλίδαν καὶ εἰς τὴν Βενετίαν αὐτὴν, ὡς ἐβεβαίωσεν ἡμῶς πλοίαρχός τις εὐρεθείς τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τὸν λιμένα τῆς Βενετίας· τὰ πρὸς ἀνατολὰς μέρη, οἷον τὰ Μέγαρα, αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Χαλκίς, ἡσθάνθησαν ὀλιγώτερον τὸν σεισμόν. Ἐν Σύρῳ μάλιστα ἐγένετο ἐπαισθητός· ἐπὶ δὲ ὀλιγώτερον ἡσθάνθησαν αὐτὸν τὰ πρὸς Β. καὶ Μ. μέρη. Οἱ σεισμοὶ καὶ οἱ βῆμοι ἐπανελήθησαν ἀπειράκις κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἡμέρας, ὅτε μὲν ἰσχυροὶ ὅτε δὲ ἀσθενεῖς, κλονοῦντες ἀπλῶς τὸ ἔδαφος, καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν αὐτὴν ὡς καὶ ὁ πρῶτος διεύθυνσιν. Αἱ ὀριζόντιοι αὐταὶ δονήσεις τοῦ ἐδάφους, καὶ οἱ ἐξ ἀνατολῶν βόμβοι ἐπῆρχοντο διαρκέστεροι καὶ ἰσχυρότεροι τὰς νύκτας. Τὴν πρωΐαν, καὶ τὴν 5 ἢ 6 ὥραν Μ. Μ., ὁσάκις ὁ βῆμος ἦτο μικρός, ὁ σεισμός ἐ-

Ἐξηγήσις τῶν ἐν τῷ σχεδίῳ σημείων.

Α. Α. Α. Περιφέρεια τῆς ἐλλείψεως. — Β. Καλαμάκιον. — Γ. Κουρτέσα. — Δ. Χιλιμοδίου. — Ε. Περγιάλι καὶ Ἀζίζι. — Ζ. Κόρινθος. — Η. Ἀκροκόρινθος. — Θ. Ἐξαμίλια. — Ι. Νεοχώριον. — Κ. Ἄσο. — Λ. Ἑυλοκερζῆ. — Μ. Σειρὰ ὀρίων Ἑυλοκερζῆς. — Ν. Λουτράκι. — Ξ. Κουτουμάτζα. — Ο. Διαβατίκι. — Π. Ἄγιος Βασίλειος. — Ρ. Κλεωναί. — Σ. Βραχέτι. — Τ. Τρανὸν Ζουγαλατιῶ. — Υ. Κεγχρεαί.

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝΔ. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι καὶ οἱ ἐν Κεραπύλλει παθόντες πρὸ τινῶν μηνῶν ἀπὸ σεισμοῦ, τὴν αὐτὴν προλήψιν εἶχον. Ἀναγνῶντες εἰς τὸ φυλλάδιον τῆς 3 τοῦ μεσοῦτος (πελ. 217), τὰ ἐξῆς· «Ὁ δὲ λαὸς... χαίρει διὰ τὸν ὅτι ἡ ἐκρηξὴς θέλει ἐξαφανίσαι τοὺς σεισμούς, κτλ.»

γίνετο διαρκέστερος· πολλάκις δὲ κλονήοντο μόνον βόμβοι ἀνὰ σεισμών. Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει παρήλθον ἡμέραι δεκαπέντε· ἀκολουθῶς οἱ βόμβοι, μὴ ἀκούμενοι ποσῶς εἰς Καλαμακίον καὶ εἰς τὰ ἄλλα μέρη, κλονήοντο μόνον εἰς τὴν Κορίνθον, τὰ Ἐξομλίαι καὶ ὁπισθεν τοῦ Ἀκροκορίνθου καὶ ἐφαίνοντο ἐρχόμενοι ὅτε μὲν ΒΑ. ὅτε δὲ ΒΑ. ἄλλοτε ἐκ Μ καὶ ἄλλοτε ἀλλοχόθεν. Ἐκ τῶν αὐτῶν μερῶν εἰχον τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν καὶ οἱ σεισμοί. Πολλάκις ἡ κίνησις τοῦ ἔδαφους ἐγένετο ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὰ ἄνω, καὶ οἱ βόμβοι κλονήοντο ὑπὸ τοῦ πόδας ἡμῶν· ἐνίοτε δὲ τὰ εἶδη τῶν κινήσεων συνεννοῦντο ταυτοχρόνως, καὶ ἄπαν τὸ ἐλλειψοειδὲς ἔδαφος, καὶ ἰδίως τὸ τῆς Κορίνθου καὶ Ἀκροκορίνθου, ἐφαίνετο περιτρεχόμενον ὑπὸ βροντῆς ὑπὸ τοῦ πόδα· ἡμῶν· οὕτω παρήλθε καὶ ὁ Μάρτιος καὶ αἱ τρεῖς πρώται ἡμέραι τοῦ Ἀπριλίου, καθ' οὓς οἱ σεισμοὶ ἦσαν σχεδὸν ἀτήκντοι. Αἰρνης μετὰ τριήμερον ἐντελὴ πᾶσιν τῶν τε σεισμῶν καὶ τῶν βόμβων, τὴν 10 ὥραν Π. Μ. τῆς 6 Ἀπριλίου τὸ ἔδαφος ἐκλονήθη ἰσχυρῶς καὶ διαρκῶς, καὶ ἐξηκολούθησαν πάλιν σεισμοὶ καὶ βόμβοι οὐχὶ εὐκαταρρόνητοι, οἵτινες ἐπανελθόντων ἀνὰ 12, 24 καὶ 36 ὥρας τὴν τάξιν δὲ ταύτην ἐκολοίθησαν καθ' ὅλον τὸν Ἀπρίλιον καὶ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Μαΐου. Ἀπὸ δὲ τῆς 6 ἐγένοντο ἀριότεροι, καὶ κλονήοντο ἀνὰ πᾶσαν πέμπτην ἢ ἑκτὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς 20 περὶ τὴν 2 ὥραν Μ. Μ. ἐσεύθη ἡ γῆ ἰσχυρῶς καὶ διαρκῶς. καὶ ἐκτοτε μέχρι σήμερον (28 Μαΐου) σπανίως κλονήσαντινες βόμβοι ὑπὸ κωροὶ καὶ ἀσθενεῖς σεισμοί.

Ε'. — Ὅποια τὰ αποτελέσματα τῶν σεισμῶν ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν τοῦ ἰσχυρῶς κλονηθέντος ἔδαφους.

Αἱ οἰκοδομαὶ δύνανται νὰ διακριθῶσιν ὡς πρὸς τὴν μέγεθος εἰς τρεῖς τάξεις, εἰς μονόροφους, διορόφους καὶ εἰς ἀπλᾶς καλύψεις. Καὶ μονόροφοι μὲν, ἥτοι ἐκκλινόμενοι ἐν ἰσογίᾳ πᾶσι, ἦσαν αἱ πλείους τῶν οἰκίδων μετ' αὐτὰς δὲ ἤρχοντο οἱ οἰκίσται ἢ καλύβια· αἱ δὲ διορόφοι, ἥτοι αἱ ἐξ ἐνός, ἰσογίου καὶ ἐνός ἀνωγείου πτωμάτων συνιστάμεναι, ἦσαν εὐαριθμοὶ· τὰ χωρία συνέκλειον ἐκ καλυβίων, πλὴν πάντες ἢ εἰς οἰκίδων εἰς Καλαμακίον, τριῶν μόνον εἰς Ἐξομλίαι, καὶ τοῦ εἰς Κουρτέσαν στρατώνος. Αἱ οἰκίδαι αὐταὶ, φιλοδομημέναι ἐκ τιτανωδῶν λίθων καὶ ἀργιλιώδους γῆς ἀνὰ ἀμμοκονίας, ἦσαν κεκλιμέναι ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς ἐκ λεπτοῦ χρίσματος ἀμμοκονίας· τὰ δὲ μεσότοιχα ἢ αἱ διαίσεις ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ξύλινοι· οἱ οἰκίσται ἢ τε καλύβια τῶν χωρίων Περγαλίου, Ἀζιζίου καὶ Νεοχωρίου ἦσαν φιλοδομημένα ἐκ πλίνθων· ἐν γένει δὲ, ἐξ ἑνὸς εὐκρίθμων τινων οἰκοδομῶν, αἱ λοιπαὶ ἦσαν κακῶς ἐκτισμέναι καὶ ὑπόσταθοι. Ἀπασαι αἱ οἰκοδομαὶ αὐταὶ ἐσθλὴν ἐκ τοῦ σεισμοῦ· αἱ καλύβια ἀνετρίψαν ἐκ θεμελίων, αἱ μονόροφοι οἰκίδαι κατέπεσαν ποῦ μὲν καθ' ὁλοκλήριον ποῦ δὲ ἐν μέρει, τὰ αὐτὰ δὲ σχεδὸν ἐπάθον καὶ αἱ διορόφοι. Οἱ πρὸς δυνάμει, τῆς τῶν πλείονων οἰκοδομῶν

φαίνονται μᾶλλον παθόντες· μετ' αὐτοὺς δὲ ἐπάθον οἱ πρὸς ἀνατολὰς, καὶ κατὰ τρίτον λόγον οἱ πρὸς Μ. καὶ Β. Αἱ ἀνατολικοδυτικῶς ἐπεκτεινόμεναι οἰκοδομαὶ προσεβλήθησαν πλέον τῶν πρὸς Μ. καὶ Β. τῶν ἐχουσῶν πλάτος ἀνάλογον μὲ τὴν μήκος αὐτῶν· οὐχ ἦσαν ὅμως· διεβλήθησαν ἀπασαι ἀπὸ κορυφῆς μέχρι θεμελίων· αἱ ῥωγμαὶ δὲ αὐτῶν διεσπασμέναι διαφόρως καὶ ὅλον τὸ πᾶχος τῶν τοίχων κατέχουσαι, εἰσι μᾶλλον κἀθετοί· οἱ διαβλήθεντες καὶ ἰσθμῶν τοίχοι κλίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δυτικῶς. Ἀλλὰ καὶ οἱ θεμέλιοι αὐτοὶ λίθινι ἤλλαξαν θέσιν, καὶ οἱ μεσότοιχοι ἐκρημνίσθησαν· στέγαι πολλῶν οἰκίδων καὶ θόλοι ἐκκλησιῶν κρημνισθέντες ἐπεσαν ἐξω τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοίχου, εἰς ἀπόστασιν πολλῶν βημάτων· ἐν ἐνὶ λόγῳ αἱ οἰκίδαι τῆς τε Κορίνθου καὶ τῶν χωρίων αἱ μὲν μετεβλήθησαν εἰς ἐρείματα, αἱ δὲ ἰστάμεναι εἰναι κατοικήσιμοι ἐκτός τοῦ ἐν Καλαμακίῳ καταστήματος τῆς αὐστριακῆς ἐταιρείας, καὶ μὲν· μόνος οἰκίας ἐν Κορίνθῳ. Πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἵστανται προσέτι ἐν Κορίνθῳ ἑπτὰ στηλαὶ ἀρχαιοτάτης δωρικῆς ἢ ἀραβικῆς κατασκευῆς· μονόλιθοι, μετὰ τῶν κιονοκράνων αὐτῶν καὶ ἐπιστυλίων· δύο τούτων ὑστεροῦνται ἐπιστυλίου καὶ μία μόνη κιονοκράνου. Αὕτη διαβλήθη ἐκκαρσίως ἐν τῷ μέσῳ, μετέβλε θέσιν ἐκ τοῦ σεισμοῦ κατὰ τὴν ῥωγμὴν αὐτὴν καὶ τείνει εἰς πτωσιν. Τὸ γωνιαὶον ἐξωτερικὸν ἐπιστύλιον τμήθεν κατὰ τὸ ἄκρον ἀπλωρήθη μετακινήθεν ἀπὸ τῆς ὀριζοντιοῦ αὐτοῦ θέσεως· τμήματα δὲ ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπιστυλίων καὶ κιονοκράνων ἀποκαπέντα κατέπεσαν· τὸ τεῖχος τοῦ Ἀκροκορίνθου, εἰς διαφόρους ἐποχὰς οἰκοδομηθέν καὶ ἐπισκευασθέν, καὶ κρᾶμα ὃν ἀρχαῖας, ἐνετικῆς καὶ τῆς νεωτέρας τέχνης, ἐκρημνίσθη εἰς δύο μέρη, καὶ πολλὰ αὐτοῦ ἐπάλξεις κατέπεσαν. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀκροκορίνθου, παρὰ τὴν κρήνην Χατζὶ Μουσταφᾶ, ὑπάρχει σπήλαιον ἐκ βράχου ὀγκώδους, ἵσως τὸ Σούριον· καὶ τοῦτο ἀποκοπὴν ἐν μέρει κατεκυλίσθη, καὶ ἕτεροι πολλοὶ βράχοι γύρωθεν τοῦ Ἀκροκορίνθου, ἐν Νεοχωρίῳ, ἐν Ξυλοκερίῳ καὶ καθ' ὅλον τὸ ἐλλειψοειδὲς χωρογράφημα ἀπεκόπησαν ἢ ἤλλαξαν θέσιν. Ἐν τῇ πόλει Κορίνθου ὑπάρχουσι κτίρια διαφόρων ἐποχῶν, οἷον λουτρά, φυλακεία, ὑπερυψωμένη, ἐνετικῆς, ἐξ ἀμμοκονίας καὶ κεράμων ἐκτισμένα καὶ τοίχους ἔχοντα πλάτους δύο καὶ τριῶν μέτρων, τζαμιά, μιναρέδες, ἐπίσης ἀμμοκονοκτιστά, καὶ ταῦτα ποῦ μὲν διεβλήθησαν, ποῦ δὲ κατέπεσαν· ἐκκλησιᾶς τας, τὸν θόλον καὶ τοὺς τοίχους ἐντὸς τῆς γῆς ἔχουσα, ἐκρημνίσθη, αἱ γέφυραι, αἱ δεξαμεναὶ, τὰ ὑδραγωγεία, οἱ ὑδρόμυλοι ἐπάθον ἐπίσης, καὶ ὁ ροὺς τοῦ εἰς τὴν πόλιν ἐρχομένου ὕδατος ἀνεκάπη. Τὸ ἔδαφος αὐτὸ ἐσχίσθη πολλὰ, καὶ ἰδίως ὅπου ἡ γῆ δὲν ἦτο στερεὰ ἐνεκα κατωφεροῦς θέσεως, ἢ ὑπᾶρχε γῆ πρὸς-θετος, ὡς ἐν τῇ προκυμῆσιν τοῦ Καλαμακίου, ἐν ἣ πολλὰ ῥωγμαὶ ἐγένοντο διεσπασμέναι ἐκ Β. πρὸς Μ., καὶ ἐν Κεγχρεαῖς, ὅπου διακόσια μέτρα μακρὰν τῆς θαλάσσης, ἐξέρρευσεν ἀμέσως μετὰ τὸν σεισμόν

ὑδωρ πόσιμον, ὡς ἐπληροπορήθημεν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκνήτου τοῦ ἀγροῦ, τὸ ὅποιον κατέβρεξε περὶ τὰ δύο στρέμματα γῆς τὴν δὲ ὀπὴν ἐξ ἧς τὸ ὑδωρ ἀνέβλυσεν ὡς καὶ τὸ καταβραχὲν ἔδαφος ἔδομεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ μεταβάντες ἐπιτοπίως μετὰ τοῦ ἀξιότιμου συναδέλφου ἡμῶν Κυρίου Ἀρεταίου. Οὐ μακρὰν τῆς θέσεως ταύτης ἀναβρέει καὶ ῥεῖ ἀενάως ὑδωρ ὅσον δύο κεράμων, ἐκ τῆς δεξαμενῆς τοῦ ὁποίου πιθανόν νὰ ἐξῆλθε καὶ τὸ ἀνωτέρω ὑδωρ· ἐτέρως δὲ πηγῆς μεσημβρινῶς τοῦ Ἀκροκορίνθου κειμένης ὑἔστησε τὸ ὑδωρ μετὰ τὸν σεισμόν.

ΣΤ'. — Ὅποιον τὸ συμπέρασμα τῶν φαινομένων τούτων.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων, καὶ ἐξ ὅλων τῶν ἰδιαιτέρων ἡμῶν παρατηρήσεων συμπεραίνουμεν τὰ ἐξῆς· ὅτι ἡ σειρὰ τῶν ὀρέων τῆς Ξυλοκερίνης, τὸ Γεράνιον καὶ ὁ Ἀκροκορίνθος αὐτοί, εἰσὶν ὅρη πρωτογενῆ· οἱ ἐν τῷ ἐλλειψοειδεῖ χωρογραφίᾳ κυρτοὶ (hombes) καὶ κυματοειδεῖς λόφοι, οἱ ἐκ διαφόρων στρωμάτων συγκείμενοι, καὶ εἰς ὅξυ ἀποτόμως λήγοντες κωνικοὶ βουνοί, εἰσι γόνου ἡφαιστείων ἐνεργειῶν μεταγενεστέρως ἵσως ἐποχῆς. Τὰ ἐκπτερόμενα τοῦ Ἰσθμοῦ παραθαλάσσια θερμὰ ὕδατα, ἥτοι τὰ ἐν Λαυτρακίῳ καὶ τὰ ἐν Κεγχρεαῖς καλούμενα λουτρά τῆς Ἐλένης, μαρτυροῦσιν ὅτι οὐ μακρὰν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, εὐρίσκεται τὸ κεντρικὸν πῦρ· τὰ πρὸς δυσμὰς τοῦ Καλαμακίου θειοῦχα ὅρη, ἢ κατὰ τὴν Περικύρην Βουλιασμένην, βεβαιοῦσιν ὅτι καὶ πάλαι ποτὲ ἐκλονήθησαν τὰ περὶ τὸν Ἰσθμὸν μέρη. Τὰ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος καὶ Πανυσκίου ἀναφερόμενα, τὰ γεγραμμένα ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Γαβριὴλ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων λεγόμενα, μαρτυροῦσιν ὅτι ἅπαν τὸ ἔδαφος τῆς Κορινθίας ἐσεισθήη πολλάκις ἰσχυρῶς· ἐπομένως ὁ τῆς 9 Φεβρουαρίου καταστρεπτικὸς σεισμὸς δὲν εἶναι ὁ πρῶτος. Ἐῖθε δὲ μὴ ἐπανεέλθῃ ἡ ἀπορῆς αὕτη ἡμέρα εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα!

Ἡ σωτηρία τῶν Κορινθίων καὶ ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν θυμάτων ὀφείλονται εἰς τὴν θεῖαν πρόνοιαν· συμβάντος ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σεισμοῦ, καὶ ἐν ὥρᾳ καθ' ἣν οἱ ἄνθρωποι, ὄντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ χάριν τῆς εὐρυθείας, εὐρέθησαν οἱ μὲν ἐν τοῖς ναοῖς, οἱ δὲ καθ' ὁδὸν καὶ ἄλλοι ἀλλαχῶς ἐκτός τῶν οἰκίδων αὐτῶν. Ἡ ὑδρομετρικὴ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαιρῆς, οἱ ἐπικρατοῦντες ἀνεμοὶ, ἡ θερμοκρασία καὶ τὰ ἀτμοσφαιρικά φαινόμενα, διαρκούντων τῶν σεισμῶν καὶ πρὸ τοῦ σεισμοῦ, ὑπῆρξαν διάφορα, ὡς ἐβρέθη ἀνωτέρω. Καθ' ὅλας ταύτας τὰς ἀτμοσφαιρικὰς μεταβολὰς οἱ σεισμοὶ ἐξηκολούθησαν, ἐκκλινόντο ὁ μὲς σπυρότεροι καὶ ἰσχυρότεροι κατὰ τὴν νύκτα μᾶλλον ἢ τὴν ἡμέραν· τὴν πρωτὴν καὶ ἐσπέραν, ἢ τὴν μεσημβρινάν, καὶ ὁσάκις ὁ μὲν οὐρανὸς ἦτο νεφελώδης ἢ δὲ ὑδρομετρικὴ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαιρῆς ἐπιθυνημένη καὶ ὀμβριώδης.

Ἐκ τῆς ἐκτάσεως καὶ μορφῆς τοῦ ἰσχυρῶς κλονηθέντος ἔδαφους, τῆς διεσπαστικῆς τῶν σεισμῶν καὶ τῶν βόμβων, τῶν μεγαλύτερων αποτελεσμάτων τῆς, διώκων τετρακτὴν ἔπαιον ἀροτήρων ἰσχυρῶν αὐτῶν καὶ τινων ἄλλων περιστάτικων, ἀποδεί-

κνύεται ὅτι ἡ ἐστία τῶν σεισμῶν ἐνυπάρχει κατὰ τὰ κέντρα τοῦ ἐλλειψοειδοῦς χωρογραφίματος, ὁπισθεν δὲ τοῦ Ἀκροκορίνθου πρὸς τὸ Νεοχωρίον καὶ τὰ βουνὰ τῆς Ξυλοκερίνης. Τὰ μέρη ταῦτα καὶ τὸ ἔδαφος τῆς Κορίνθου, διαρκούντων τῶν σεισμῶν, ἀνωρθοῦντο ἑλαφρῶς, καὶ οἱ βόμβοι πολλάκις κλονήοντο κάτωθεν αὐτῶν, οὐχ ἦσαν ὅμως οὔτοι κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ἤρχοντο ἐκ τοῦ Καλαμακίου, ἀκολουθῶς πρὸς βορρᾶν καὶ δυτικομεσημβρινῶς τῆς Κορίνθου, καὶ τελευταίον μεσημβρινῶς ἐκείθεν ἐλάμβανον τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν καὶ οἱ σεισμοί.

Ἐκ μὲν τῆς περιγραφῆς τῶν οἰκοδομῶν, καὶ τῆς καταπτώσεως ἢ βλάβος αὐτῶν καταφαίνεται ἡ δύναμις τοῦ πρώτου σεισμοῦ, ἐκ δὲ τῆς πτώσεως καὶ κλίσεως αὐτῶν ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ.

Οἱ σεισμοὶ ἀρχίσαντες τὴν 9 Φεβρουαρίου ἐπαυσαν, ὡς εἶπομεν (ἀν δὲν ἐπαναληφθῶσι) τὴν 20 Μαΐου διαρκέσαντες τρεῖς μῆνας ὁλοκλήρους καὶ ἑνδεκά ἡμέρας. Ἀλλ' ἂν καὶ ἐπενέργουν ἐπὶ ἐτοιμορρόπων οἰκοδομῶν, δὲν ἔσχυσαν νὰ καταδαφίσωσιν αὐτάς, οὐχ ἦσαν ὅμως ἐπιθυνησάν καὶ ἐμεγάλυναν τὰς ἐκ τοῦ πρώτου ῥωγμᾶς τῶν ἰσταμένων οἰκίδων.

Ἐκθέσαντες ὅπως οὖν ἐν ἐκτάσει τὰ τῶν Κορινθίων σεισμῶν, ἀφίνομεν εἰς τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα εἰδικῶς καταγινόμενους νὰ προσδιορίσωσιν ἀκριβῶς τὴν ἐστίαν αὐτῶν, νὰ ἐξηγήσωσι τοὺς βόμβους καὶ νὰ γνωμοδοτήσωσιν ἂν ἡ ἀνεγερθεῖσα νῆα Κορίνθος διατελῇ ἢ μὴ ὑπὸ τὴν ἐπὶ ῥοίαν αὐτῶν.

Ἐν Κορίνθῳ, τὴν 28 Μαΐου 1858.

Γ. ΚΟΥΣΤΑΣ

Ἐπαρχ. Ἱατρός Κορινθίας.

Η ΜΑΓΕΥΜΕΝΗ ΒΑΛΤΟΣ.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

ὑπὸ

Κ. Π.

— 000 —

Α'. ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

« Ἐν ἰδρῶτι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου. »
Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἔφεραν εἰκὼν τις τοῦ Ὁλβείνου (Holbein), παριστάσα γεωργὸν ἀροτρίωντα ἐν μέσῳ τοῦ ἀγροῦ του. Βλέπεις μακρὰν ἐκτεταμένην εὐρύχωρον πεδιάδα, ὅπου ἐγείρονται τῶν γεωργῶν αἱ καλύβαι· ὁ ἥλιος δὲ ὁπισθεν τοῦ λόφου καὶ τὸ τέλος τῆς ἡμέρας ἀναγγέλλει τὴν κατάπαυσιν τῆς ἐπιπόνου ἐργασίας. Καὶ ὁ μὲν γεωργὸς φαίνεται ὡν γέρον ἀτονος καὶ ἀσχημὸς καὶ ῥακενδύτης, διώκων τετρακτὴν ἔπαιον ἀροτήρων ἰσχυρῶν καὶ τινων ἄλλων περιστάτικων, ἀποδεί-